

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Комисия за енергийно
и водно регулиране

ПРОТОКОЛ

София, 02.12.2020 г.

от Обществено обсъждане

на проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката

Днес, 02.12.2020 г. от 10:00 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията в пълен състав, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На заседанието присъстваха членовете на Комисията Георги Добрев, Александър Йорданов, Владко Владимиров, Георги Златев, Евгения Харитоновна, Димитър Кочков, Пенка Трендафилова и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На заседанието присъстваха Е. Маринова – директор на дирекция „Правна“, Р. Тахир - за директор на дирекция „Природен газ“, – началник на отдел „Цени, лицензии и пазари – природен газ“, В. Михов – и.д. директор на дирекция „Мониторинг и контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011“ и експерти на КЕВР.

Чрез съобщение на интернет страницата на Комисията, съгласно решение на КЕВР по Протокол № 248/25.11.2020 г., т. 1, за участие в общественото обсъждане на доклад с вх. № Е-Дк-944 от 20.11.2020 г. относно проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката и проекта на акт са поканени - държавни органи, браншови организации, енергийни предприятия, клиенти и организации на потребители.

Докладът и проектът на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката са изготвени от работна група в състав: Елена Маринова, Агапина Иванова, Васил Михов, Ремзия Тахир, Снежана Станкова, Красимира Лазарова, Людмила Ненова, Александра Димитрова, Деница Лефтерова, Ренета Николова, Рада Башлиева, Сирма Денчева, Радостина Методиева и Радослав Райков.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

В съответствие с процедурата за провеждане на обществени обсъждания, което е и свързано с решение на КЕВР и е в съответства на изискванията на заповедта на здравния министър, общественото обсъждане ще бъде проведено приоритетно по онлайн канала за комуникация Skype.

На основание чл. 6а, ал.1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, решение на КЕВР по Протокол № 175 от 05.08.2020 г., т. 8, Комисията за енергийно и водно регулиране ограничава движението на хора и социалните контакти в сградата на регулатора и приоритетно въвежда дистанционно предоставяне на административни услуги и консултации за гражданите.

Предвид това, Комисията за енергийно и водно регулиране е поканила заинтересованите страни по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката за дистанционно участие в общественото обсъждане чрез писмени въпроси и изказвания (изпращани на имейл на служител на Комисията до 16.00 часа на 01.12.2020г.) и чрез програмата за съобщения Skype, за което е необходимо да се заяви участие в срок до 16:00 часа на 01.12.2020 г.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-03-17-41/25.11.2020 г. като заинтересовани лица за дистанционно участие са поканени: **МИНИСТЕРСТВО НА ЕНЕРГЕТИКАТА, „ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР“ ЕАД, БЪЛГАРСКА СТОПАНСКА КАМАРА, БЪЛГАРСКА БРАНШОВА КАМАРА НА ЕНЕРГЕТИЦИТЕ, „БЪЛГАРСКА НЕЗАВИСИМА ЕНЕРГИЙНА БОРСА“ ЕАД, АСОЦИАЦИЯ НА ТЪРГОВЦИТЕ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ В БЪЛГАРИЯ, БЪЛГАРСКА ФЕДЕРАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИТЕ ЕНЕРГИЙНИ КОНСУМАТОРИ, КОНФЕДЕРАЦИЯ НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ И ИНДУСТРИАЛЦИТЕ В БЪЛГАРИЯ, АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ, БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА, БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ ПРИРОДЕН ГАЗ, БЪЛГАРСКА ГАЗОВА АСОЦИАЦИЯ, „БУЛГАРТРАНСГАЗ“ ЕАД, „БУЛГАРГАЗ“ ЕАД и „ГАЗОВ ХЪБ БАЛКАН“ ЕАД.**

Заявилите участие в общественото обсъждане чрез програмата за съобщения Skype са:

- г-н Николай Илиев – заместник-директор "Финанси и бюджет" в „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД;
- г-жа Екатерина Поповска - „Българска независима енергийна борса“ ЕАД;
- г-н Димитър Тойчев - ръководител отдел Лицензиране в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-н Данаил Диков - ръководител сектор Ценообразуване в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-жа Мария Герова - ръководител ИТ проекти в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-н Иван Иванов - началник управление "Лицензионна дейност и търговия с природен газ" в „Булгаргаз“ ЕАД;
- г-н Иво Андреев - ръководител отдел Правно в „Булгаргаз“ ЕАД;
- г-н Марин Филиповски - началник управление "Оперативно управление и контрол на доставките" в „Булгаргаз“ ЕАД;
- г-н Кирил Равначки - изпълнителен директор на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД.

Министерство на енергетиката, Българска стопанска камара, Българска браншова камара на енергетиците, Асоциация на търговците на електроенергия в България, Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска търговско-промишлена палата, Българска асоциация природен газ и Българска газова асоциация не са заявили дистанционно участие в обществено обсъждане.

Участие в общественото обсъждане чрез програмата за съобщения Skype са

заявили:

- г-жа Петя Шикова - ръководител отдел "Административно-правни дейности" в "ЧЕЗ България" ЕАД, представляващ позицията на "ЧЕЗ Разпределение България" АД и "ЧЕЗ Електро България" АД;
- г-н Людмил Йоцов - директор Стратегическо планиране на МЕТ Енерджи Трейдинг България ЕАД;
- г-н Никола Николов - мениджър природен газ на МЕТ Енерджи Трейдинг България ЕАД.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Моля да се осъществи връзка с г-н Николай Илиев – заместник-директор "Финанси и бюджет" в „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД.

Служител от КЕВР потърси г-н Николай Илиев – заместник-директор "Финанси и бюджет" в „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Добър ден, г-н Илиев.

Н. Илиев – заместник-директор "Финанси и бюджет" в „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД:

Добър ден. Дали ме увате?

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Чуваме Ви към момента много добри и се обръщам към Вас с предложение да представите становището на дружеството, а именно на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, по отношение на проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3. Слушаме Ви, заповядайте.

Н. Илиев – заместник-директор "Финанси и бюджет" в „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД:

Уважаеми г-н Председател, уважаеми членове на Комисията. Разгледахме внимателно проекта. Имаме една забележка. В т.13 се казва, че в §1 от Допълнителните разпоредби се създава т. 3: „3. „Участник на пазара“ е всяко лице, включително оператори на преносни системи, което извършва сделки, включително издаването на нареждания за търгуване, на един или повече пазари за търговия на едро с енергия.“. Считаме, че включването на този текст *включително оператори на преносни системи* не е според нас правилно, тъй като аз не знам кои оператори на преносни системи извършват търговия на едро с енергия. Ако се има предвид сделките с балансиращата енергия, то те са дефинирани в т.3 на Регламент 1348/2014. Ако се има предвид доставката на енергия за технологичните, то тя също не попада в понятието търговия на едро. Ние ще изложим подробно нашите съображения и ще ги предоставим в законоустановения срок. Благодаря Ви за вниманието.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Илиев. Да, пред мен е текстът. Вие го изчетохте съвсем точно. Както и Вие самият казахте, в предстоящия 14-дневен срок, но би било добре по-рано, разбира се, а не да се чака последния момент, Ви моля да представите становището на ЕСО ЕАД, в което ще бъде представено и виждането Ви по отношение на § 13, който е §1

от Допълнителните разпоредби със създадената нова т.3. Ще очакваме Вашето становище. Желая Ви хубав ден.

Колеги, ние преминаваме към г-жа Екатерина Поповска, която ще представи становището на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД. Моля, връзка с г-жа Поповска.

Служител от КЕВР потърси г-жа Екатерина Поповска, представител на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД, за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Очевидно г-жа Поповска не е на линия. Ако в последствие тя пожелае да вземе участие, няма да я възпрепятстваме, но ние продължаваме с останалите участници. Преминавам към представителите на „Булгартрансгаз“ ЕАД - г-н Тойчев, г-н Диков и г-жа Герова. Моля да се направи връзка по Skype.

Служител от КЕВР потърси представителите на „Булгартрансгаз“ ЕАД за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Добър ден, г-н Диков. Дали ме чувате?

Д. Диков - ръководител сектор Ценообразуване в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Добър ден.

Д. Тойчев - ръководител отдел Лицензиране в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Добър ден, здравейте, г-н Председател.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Здравейте. Има някакъв звук, паразитен, който идва от Вас. Да, Вие го изключихте. Заповядайте, г-н Тойчев, да изразите становището.

Д. Тойчев - ръководител отдел Лицензиране в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Уважаеми г-н Председател, членове на Комисията, уважаеми членове от работната група. Благодарим за възможността да участваме в настоящото обществено обсъждане. Бихме искали да разделим предложените промени основно на две части. Промени, свързани с лицензирането на търговците на природен газ, и промени, свързани с изпълнението на регламента РЕМИТ. По първата тема имаме въпроси, по-скоро. По втората бихме искали да изразим някои наши безпокойства и притеснения относно предложените промени, както и да предложим съответно работещи решения, според нас, по вече утвърдената практика и от практиката на Асоциацията на европейските регулатори АСЕР. По тази тема бих искал да помоля да включим след нашето изказване и Мария Герова, която е в непрекъсната връзка с АСЕР, не само по тези въпроси, разбира се. По отношение на първата тема, предвид всичко, според нас е важно да уточним какви са целите, които си поставяме, които си поставя регулаторът с предложените промени и с въвеждането на лицензионен режим за търговците на природен газ. Какво и как искаме да променим, защо сега, кое налага тези промени, кое не работи както трябва, кое искаме да подобрим, има ли изкривявания, има ли злоупотреби, има ли спекулативно поведение, с което да се справим, на отделни участници? Дали, как и кога са констатирани същите? Дали сме извършили анализ на това? Всъщност отговорите на тези въпроси биха ни позволили да се предложат и съответните адекватни мерки, които да са в основата на

въвеждане на лицензионния режим. Аз лично в докладната на работната група не намерих такива констатации в тази връзка. Единствено се реферира към формалното основание – измененията в ЗЕ. Според нас и сега, и при сегашната регулаторна рамка пазарът работи добре, с някои леки нарушения, свързани с неспазването на режима на балансиране. Като цяло мисля, че доста добре работи пазарът и не сме констатирани никакви проблеми в тази връзка. Извън горепосоченото, считаме, че в уредбата на тази Наредба би следвало да се включи дефиниция.. ще е необходима и дефиниция на търговец на природен газ или дефиниция на търговия с природен газ, каквато липсва в момента, за целите на Наредбата. В заключение бих искал да кажа, че предложенията ще ги изпратим в законоустановения 14-дневен срок. Бих помолил, ако е възможно, да включите г-жа М. Герова, която не е тук с нас, а е на друг акаунт.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря, г-н Тойчев. Само искам да отбележа, че въвеждането на лицензионния режим не е инициатива на КЕВР. Това е в съответствие с промените, които бяха извършени в ЗЕ през 2020 г. в чл.57 от Държавен вестник, и там се предвижда дейността търговия с природен газ да се извършва въз основа на издадена лицензия по чл.39, ал.1, т.5 от закона. По такъв начин ние, както и всички други организации и граждани в България, сме длъжни да спазваме закона, съответно да пренесем законната разпоредба в подзаконовия акт, в случая Наредба №3. Това, моля, да се има предвид, защото имаше въпроси защо ние го въвеждаме, има ли нередности, има ли оплаквания. Не. Законът предвиди въвеждането на лицензионен режим. Аз се радвам това, с което завършихте, че ще има писмено становище от „Булгартрансгаз“ ЕАД, и ние ще го чакаме в 14-дневния срок. А сега, моля, разбира се, г-жа Герова я каня да вземе отношение, явно по втория въпрос, свързан с промените, предизвикани от практиката, която трябва да се установи в РЕМИТ.

Служител от КЕВР потърси г-жа Мария Герова, ръководител ИТ проекти в „Булгартрансгаз“ ЕАД, за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

М. Герова - ръководител ИТ проекти в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Здравейте. Г-н Председател, колеги от работната група, както г-н Тойчев анонсира, аз бих желала да взема отношение по предложените текстове в Глава девета „а“ относно условията и контрола за осъществяване .. във връзка с прилагането на РЕМИТ. Бих желала да започна с необходимостта от дефиниране на използваните понятия – сделка с енергиен продукт на едро, пазарен участник и вътрешна информация. Без дефиниция за сделка с енергиен продукт на едро от предложените текстове не става ясно за кои сделки се отнасят разпоредбите на Глава девета „а“. От реквизитите, които са изброени, в чл.155б (1) би могло да бъде заключено, че изискванията се отнасят само за сделките за доставка на енергия, защото по-голяма част от тези реквизити са неприложими за сделките за пренос. Но същевременно дефиницията на сделки с енергийни продукти на едро от РЕМИТ включва както договори и деривати за доставка, така и договори и деривати за пренос. Така че ще очакваме поне референция в Наредбата към съответните определения, разписани в РЕМИТ. По отношение на дефиницията за пазарен участник, бихме желали да бъде отчетено наличието на едно друго определение в РЕМИТ в чл. 2.5. по отношение на капацитет за потребление, което в РЕМИТ стеснява обхвата от лицата от определението на дефиницията на понятието пазарен участник и без подобна референция в Наредбата, обхватът от лица, които ще попаднат в определението за пазарен участник, би бил по-широк, отколкото този в РЕМИТ. Друг елемент, който за мен остава неясен, е за кои лица ще се прилага Наредбата - само за пазарните участници, регистрирани от КЕВР, за всички пазарни участници, регистрирани в Централния европейски регистър, установен от ACER,

само за лицата, които са лицензирани от КЕВР, или за всички пазарни участници, които действат на българския пазар. Следващият елемент, на който бих желала да обърна внимание, и който буди сериозно притеснение у нас, това са разпоредбите на чл.155а, б и к за събиране на данни за всички сделки, в които пазарните участници влизат, включително борсови и извънборсови, и воденето на електронни и хартиени дневници на тези сделки, съответно предоставянето им на КЕВР, независимо от факта, че същите данни са докладвани към АСЕР и съответно са на разположение на КЕВР в съответствие с чл.8 от РЕМИТ. Това, от една страна, разширява задълженията на пазарните участници над ангажиментите им по РЕМИТ чрез репликиране ангажирането им със задължения, които според РЕМИТ са приложими само за лицата, осъществяващи сделки по занятие, които са оператори на организирани пазари и брокери, например. От друга страна, тези изисквания налагат двойно задължение за докладване и са предпоставки на ненужни разходи и административна тежест за пазарните участници, което противоречи на т.19 от преамбюла на РЕМИТ. В този смисъл считаме, че от Наредбата трябва да бъдат отстранени всички текстове, които налагат задължение на пазарните участници над тези, които са дефинирани в РЕМИТ. В същия контекст бих желала да припомня на аудиторията за наличие на подобен проблем, само че в началния етап на внедряване на РЕМИТ в Австрия през 2014 г. и 2015 г., когато в националните разпоредби съществуваше задължение към местните пазарни участници да докладват паралелно към АСЕР и към националния регулаторен орган, който проблем впоследствие породил силен отзвук сред пазара и институциите беше отстранен. На следващо място, считаме за положителен елемент в Наредбата адресирането на темата за разкриване на вътрешна информация, но бихме желали да подчертаем, че това е едно от първите изисквания спрямо пазарните участници, което е приложимо за тях още преди прилагане на изискванията за регистриране и докладване, тоест от януари 2015 г., и би следвало да се отчете ... пазарните участници, подчертавам, най-вече преносните оператори и други участници, които са потенциални източници на важна информация за пазара, като да речем добивни съоръжения, производствени предприятия, големи консуматори, вече би следвало и имат установени практики в разкриването на вътрешна информация, които са в пълно съответствие с изискванията на РЕМИТ и насоките на АСЕР по отношение разкриването на вътрешна информация. Би следвало в Наредбата изискванията на чл.4 от РЕМИТ, на чл.10.1 от регламентационните актове, както и на насоки на АСЕР по отношение на прилагането на дефиницията за разкриване на вътрешна информация и на изискванията им към платформи за публикуване на вътрешна информация, трябва да бъдат отчетени. В Наредбата в чл. 155в (3) б ние откриваме изискване към всички борсови оператори за установяване на възможност за публикуване на обхват за събития, без този обхват да бъде дефиниран като вътрешна информация. Два коментара имам в този аспект. Първият е, че би било изключително полезно за пазара, ако КЕВР дефинира специфициран научен обхват от събития, които да бъдат разкривани чрез вътрешна информация, тъй като в момента дефиницията на РЕМИТ и насоките на АСЕР позволяват разнопосочно тълкуване и прилагане. В този смисъл точно определяне на обхвата .. събитията би било много полезно за нас, но от друга страна, текстът, така както е формулирам в чл. 155в (3) б, позволява и създава предпоставки за разпиляване на вътрешна информация между различни портали, тъй като задължението за установяване възможност за разкриване на вътрешна информация е вменено на всички борсови оператори. В момента имаме на българския пазар организиран пазар за електроенергия, организиран пазар за природен газ с два оператора, но е потенциално възможно да се появят и други подобни борсови пазари, и това означава, че ние ще имаме различни портали, на които да се разпилява вътрешната информация, и това ще създаде предпоставки за трудно откриване на информацията от страна на вътрешния пазар. От друга страна, без точно специфициране на изискването към порталите за оповестяване на вътрешна информация има риск от

необходимост за публикуване на информацията на повече от една локация. На трето място, риск от несъответствие на пазарните участници с изискванията на РЕМИТ, ако съответните портали не следват препоръките на ACER и съответно не са в съответствие с изискванията на чл. 10.1 от РЕМИТ.

Накрая, по отношение на изпращането на сигнали от страна на пазара за потенциални нарушения на чл. 3.5 и други разпоредби на РЕМИТ, предлагаме в чл.155ж 2 като валидна форма за уведомяване на Комисията да бъдат приемани и сигнали, подавани чрез специално установените за целта от ACER платформа, т. нар. ACER Notification Platform. И на последно място, считаме, че изисквания за съхранение на хартиен носител в 21 век не са съвместими с реалните бизнес практики в бранша, които се основават на използване на автоматизиран електронен обмен, който е обикновено от етапа на технологично развитие на обществото и икономиката, от една страна, от друга, нормативните изисквания за прилагане на технологиите в процесите на пазара на търговия на едро с енергия. Визирам изискването за водене и поддържане на хартиени дневници на сделките и хартиени дневници за оповестената вътрешна информация, които в живия живот не съществуват. Освен това разпоредбите за съхранение на информация на хартиен носител противоречат на чл.19, преамбюла на РЕМИТ, на чл.22 от мрежовия кодекс за оперативна съвместимост и обмен на данни и не на последно място - Стратегията за електронно управление на Р България.

Благодаря Ви за вниманието. Както г-н Тойчев спомена, ние ще се възползваме от възможността да предоставим писмено становище по темата.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви много, г-жо Герова. Благодаря за пространното изложение, за повдигнатите въпроси и очакваме Вашето становище. Добре би било, тъй като имате многобройни забележки и препоръки, то да пристигне в Комисията преди предвидения 14-дневен срок, още повече, че както разбирам, Вие сте практически готова с това становище, за да има работната група достатъчно време да поработи върху всяко едно от Вашите предложения и забележки. Благодаря Ви, желая Ви хубав ден.

Колеги, изчерпахме участието на „Булгартрансгаз“ ЕАД в общественото обсъждане и преминаваме към участниците от „Булгаргаз“ ЕАД. А това са господата Иванов, Андреев и Филиповски. Моля, връзка.

Служител от КЕВР потърси представителите на „Булгаргаз“ ЕАД за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Здравейте. Г-н Андреев, Вие ли ще вземете думата?

И. Андреев - ръководител отдел Правно в „Булгаргаз“ ЕАД:

Здравейте, много слабо Ви чувам.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Така ли? Вие сте първите участници, които се оплакват от звука. Дали тогава не е при Вас проблемът? Сега чувате ли ме по-добре?

И. Андреев - ръководител отдел Правно в „Булгаргаз“ ЕАД:

По-добре Ви чуваме.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви много. Не зная кой от Вас тримата, може би и тримата

последователно, ще вземете думата. Заповядайте да изразите становището на „Булгаргаз“ ЕАД по отношение на предложените промени в Наредба №3. Заповядайте.

И. Андреев - ръководител отдел Правно в „Булгаргаз“ ЕАД:

Благодаря за даденото време. Уважаеми г-н Председател, уважаеми членове на Комисията, становището на „Булгаргаз“ ЕАД ще представя аз, Иво Андреев, ръководител на отдел Правно. Преди да започна по същество, само искам да направя едно уточнение. Третият участник от страна на „Булгаргаз“ ЕАД е г-н Марин Филиповски, който е началник на оперативния отдел. Просто по различен начин беше споменат, затова да го направим като уточнение.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Да. Благодаря.

И. Андреев - ръководител отдел Правно в „Булгаргаз“ ЕАД:

Условно „Булгаргаз“ ЕАД е разделил становището си на три части. На първо място „Булгаргаз“ ЕАД счита, че предприетите от Комисията действия за изготвяне на проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 за лицензиране на дейностите в енергетиката са навременни и в съответствие с направените промени в ЗЕ, предвиждащи дейността търговия с природен газ да се извърши въз основа на издадена лицензия, считано от 01.10.2021 г. „Булгаргаз“ ЕАД подкрепя регламентираните в Наредбата ред и условия за издаване на лицензии на търговците, извършващи търговия с природен газ, както и допълнителните документи и изисквания, прилагани към заявленията за издаване на съответната лицензия. По този начин на практика се въвежда равнопоставеност между търговците, предлагащи природен газ на българския пазар, както и сигурност за клиентите, че съответният лицензиран търговец отговаря на изискванията за извършване на търговия с природен газ. На второ място, по отношение на предвиденото обезпечаване на задълженията си по сделките с природен газ, „Булгаргаз“ ЕАД счита, че същите следва да бъдат част от условията по договорите между страните, поради което предлагаме същите да отпаднат от изискванията за издаване на лицензия за търговия с природен газ. Наредбата не предвижда аналогични обезпечения и за търговците на електрическа енергия. Сходен е лицензинният режим в Р Гърция, където „Булгаргаз“ ЕАД има издадена лицензия и издаването ѝ отне повече от 12 месеца. Там не е регламентирано подобно обезпечение като условие за издаване на съответната лицензия. „Булгаргаз“ ЕАД, както и другите търговци на природен газ в качеството на ползватели на газопреносните мрежи, заплащат обезпечение по вече сключените договори за достъп и пренос с оператора на газопреносните мрежи. Предвиденото с проекта на Наредба №3 ново обезпечение би блокирало допълнителен финансов ресурс на ползвателите на газопреносните мрежи, което неизбежно ще се отрази негативно върху финансовото състояние на „Булгаргаз“ ЕАД и на останалите търговци. „Булгаргаз“ ЕАД счита, че натрупването на обезпечения не водят до стимулиране на търговците на природен газ в страната, съответно – до повишаване на конкуренцията на газовия пазар. На трето място, „Булгаргаз“ ЕАД не споделя предвидените в Глава девета „а“, Условия и ред за осъществяване на контрол по Глава седма „а“ от закона за енергетиката - задължения за участниците на пазара, изразяващи се в задължения за всеки участник на пазара за срок от 5 години да води дневник, на първо място, да води дневник на хартиен и електронен носител на сключваните сделки и получените нареждания за сключване на сделки с енергийни продукти на едро, включително оттеглени и анулирани нареждания. Да съхранява цялата документация, свързана с търговията, включително отнасяща се до системи, правила и процедури за идентифициране, избягване и/или преустановяване на нарушение, отговорностите на персонала, както и вътрешна и външна кореспонденция, и да съхранява

записи на телефонни разговори, отнасящи се до нареждания и/или сделки с енергийни продукти на едро. „Булгаргаз“ ЕАД не оспорва необходимостта от осъществяване на контрол по изпълнение на лицензионните задължения, но счита, че изпълнението на предвидените задължения са свързани с ангажиране на значителен човешки ресурс и разходи, и практически са много трудно изпълними.

В заключение, „Булгаргаз“ ЕАД ще изпрати писмено становище в законоустановения 14-дневен срок на вниманието на Комисията.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Андреев. Да считам ли, че това становище е становището на тримата участници – и г-н Иванов, и г-н Филиповски няма да вземат думата?

И. Андреев - ръководител отдел Правно в „Булгаргаз“ ЕАД:

Точно така. Това е становището на Булгаргаз“ ЕАД по повод на общественото обсъждане на проекта за допълнение и изменение на Наредба №3, като допълнително ще представим и подробно писмено становище в законоустановения 14-дневен срок.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви. Вие знаете какъв е законоустановеният срок. Благодаря Ви за участието. Ние, колеги, преминаваме към следващия участник. Това е г-н К. Равначки, изпълнителен директор на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД. Моля, връзка с г-н Равначки.

Служител от КЕВР потърси г-н К. Равначки, изпълнителен директор на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД, за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Заповядайте, г-н Равначки, да изразите становището на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД по отношение на предложените промени в Наредба №3. Слушаме Ви.

К. Равначки - Изпълнителен директор на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД:

Уважаеми г-н Председател, уважаеми членове на Комисията, уважаеми членове на работната група, позволете ми на първо място да благодаря за възможността да представя позицията на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД. Принципно подкрепяме внасянето на допълнителна прозрачност на търговията с природен газ в България. Същевременно трябва да отбележим, че представеният проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за лицензиране поражда доста допълнителни въпроси и някои неясноти в цялостния бизнес процес. Ще се спра на някои ключови елементи, които касаят дейността на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД. На първо място, що се касае до чл. 155а, където е заложено задължението за водене на хартиен дневник от 5 г., от гледна точка на бизнес процеси и оперативност сами разбираме, че това е доста архаичен подход и архаично решение. Към настоящия момент „Газов Хъб Балкан“ ЕАД има изградени информационни системи, уеб-базирани сървъри, бази данни, до които има достъп чрез различни информационни решения и канали. Не считам, че поддържането на такъв хартиен дневник би имало придадена стойност за цялостния процес. Всичките системи, които са изградени, дават възможност за генериране на данни в резултат на подадени оферти, на нареждания за сделки, включително оттегляне и анулиране на оферти. Това е от една гледна точка. От друга гледна точка, ще спомена това, което каза и М. Герова в нейното изложение, общо европейското законодателство в тази област не предвижда водене на хартия. Съгласно чл. 21 от насоките за обмен и разпоредбите за обмен на оперативни данни, имаме три възможности за това как може да разменяме данни. От една страна, файловете се разменят автоматично между системи и изградени приложени програми интерфейсове, каквото

използваме ние в момента. От друга страна, обмен на данни между работещи приложения от двете системи. И та трето място, чрез уеб базирани приложения.

Втората тема, която ще засегна, тя е до известна степен свързана с това, което споменах до момента, а именно реквизитите на дневника съгласно чл. 155б. ACER има ясно дефинирани реквизити, които покриват в пълна степен цялостната информация, която е необходима за идентифицирането на пазарните участници и тяхната дейност на платформите за търговия. Вече шест месеца ние имаме имплементирани такива софтуерни решения и текучеството на информация към ACER се случва на ежедневна база. Посочените изисквания в чл. 155 на проекта на Наредба създават условия за двойно докладване, което изцяло противоречи на РЕМИТ. От една страна, докладваме към ACER, съобразно изискванията на ACER. От друга страна, докладваме към КЕВР същите данни плюс допълнителни реквизити. Както Мария каза в нейното изложение, можем да почерпим пример от европейската практика и примерът за Австрия е много показателен за това, че подобна практика не е добре да се прилага, където в 2016 г. в крайна сметка това двойно докладване вече е прекъснато. На трето място, що се касае до чл.155в, от една страна, „Газов Хъб Балкан“ ЕАД не е страна по сделките, които се сключват на платформата, т.е. няма как да представим източниците, от които купуваме газ, тъй като ние не купуваме. Що се касае до ал.3, публикуването на информация относно производствен капацитет, непланирани ограничения на преносния капацитет, ние не разполагаме с такава информация. Означава ли тази разпоредба задължение „Газов Хъб Балкан“ ЕАД и всяка друга платформа, която би си появила на пазара оттук нататък, че към същността на нашия бизнес процес трябва да добавим още един бизнес процес, а именно създаването на платформа за оповестяване на вътрешна информация? Защо следва да се вменява подобно задължение на операторите на платформи? Не на последно място, всички добре знаем, че такъв тип платформи за оповестяване на вътрешна информация преминават през регистрационен режим към ACER, който е доста трудоемък, и е свързан, от една страна, с допълнителен човешки ресурс, от друга страна, чисто финансов ресурс, който следва да се инвестира. Не на последно място, ACER ясно е дефинирал, че подобен тип платформи за оповестяване на вътрешна информация следва да бъдат ограничени, за да могат пазарните участници да не се разпиляват в различни типове платформи и да могат да селектират информацията, която им е необходима. Тук смятам, че TSO, в лицето на „Булгартрансгаз“ ЕАД има огромен опит в тази област и може да се възползваме от техния опит в областта. Не на последно място ще засегна темата с необходимостта от наличие на финансова обезпеченост, обезпеченост по банковите сметки на съответните пазарни участници. Считам, че ликвидността на пазара на природен газ към момента е изключително крехка и едни такива подобни изисквания биха поставили едни допълнителни бариери за участниците. От една страна, имаме обезпечения, които са учредяват към оператора на преносната система по договори за балансиране и по договори за достъп и пренос. От друга страна, ние активно работим в това, да бъдат имплементирани клирингови процеси на борсата за природен газ, което и плюс новото задължение за наличие на финансов ресурс по банковите сметки води до една допълнителна бариера, която според мен има един негативен ефект върху пазара на природен газ и най-вече върху ликвидността му.

В заключение отново благодаря за възможността да представим нашата позиция. Ще представим изключително детайлни предложения относно това как следва да бъде ревизиран проектът на Наредба, като се надявам да отчетете нашата позиция. Благодаря Ви.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Равначки. Очакваме Вашето становище. Колкото по-рано дойде, толкова по-добре, за да може да се запознаят и да пороботят върху него членовете на

работната група, респективно, ако има нужда, да бъдат и в контакт с Вас.

Колеги, преминаваме към г-жа Петя Шикова, която е ръководител отдел "Административно-правни дейности" в "ЧЕЗ България" ЕАД, и ще представи становището на "ЧЕЗ Разпределение България" АД и "ЧЕЗ Електро България" АД. Моля, връзка с г-жа Шикова.

Служител от КЕВР потърси г-жа Петя Шикова, ръководител отдел "Административно-правни дейности" в "ЧЕЗ България" ЕАД, за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Добър ден, г-жо Шикова, заповядайте да изразите становището на ЧЕЗ по промените на Наредбата.

П. Шикова - ръководител отдел "Административно-правни дейности" в "ЧЕЗ България" ЕАД;

Здравейте. Разбира се, уважаеми г-н Председател, уважаеми членове на Комисията, благодарим за възможността да участваме. Аз ще бъда кратка. За дружествата "ЧЕЗ Разпределение България" АД и "ЧЕЗ Електро България" АД интерес представлява, разбира се, новата глава, която установява условията и реда за осъществяване на контрол във връзка с прилагането на РЕМИТ. Ние все още сме в процес на проучване, но наистина част от нещата, които ни смущаваха, бяха засегнати от колегите от „Булгартрансгаз“ ЕАД и „Булгаргаз“ ЕАД относно воденето на регистрите, включително за воденето на хартиен регистър. Когато сме готови с нашето становище, във възможно в най-кратък срок ще Ви го представим. Благодаря.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

И аз Ви благодаря, г-жо Шикова. Очакваме Вашето становище в предвидения 14-дневен срок. Хубав ден.

Колеги, преминаваме към последния записал се участник. Това е МЕТ Енерджи Трейдинг България ЕАД, чието становище ще бъде представено от г-н Людмил Йоцов - директор Стратегическо планиране Д и г-н Никола Николов - мениджър природен газ. Моля да се осъществи връзка с тях.

Служител от КЕВР потърси представителите на МЕТ Енерджи Трейдинг България ЕАД за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.

Л. Йоцов - директор Стратегическо планиране на МЕТ Енерджи Трейдинг България ЕАД;

Чувате ли ни?

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Чуваме Ви. Моля Ви, тъй като няма образ, представете се кой ще представи становището на дружеството.

Л. Йоцов - директор Стратегическо планиране на МЕТ Енерджи Трейдинг България ЕАД;

Становището на дружеството ще представим аз, Людмил Йоцов, който съм директор Стратегическо планиране, и Никола Николов, който е мениджър природен газ.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Заповядайте, г-н Йоцов.

Л. Йоцов - директор Стратегическо планиране на МЕТ Енерджи Трейдинг България ЕАД:

Уважаеми г-н Председател, уважаеми членове на Комисията, МЕТ Енерджи Трейдинг България ЕАД има следните коментари по проекта на Наредба №3. Ние също не сме съгласни с колегите от „Булгаргаз“ ЕАД, с колегите от „Газов Хъб Балкан“ ЕАД, с въведеното обезпечение в размер на 1/24 част от годишните приходи от търговия с газ в Р България. Първо, защото се блокират паричните средства. Второ, защото повечето банки, ако има по-голяма наличност в банковите сметки на юридическите лица, използват отрицателни лихви, което води до допълнителни разходи за търговците. Ако все пак решите да има такова обезпечение, моля да се добавят възможностите за корпоративна гаранция или за банкова гаранция. На второ място, това което откриваме, това е изискването за търговците на газ да представят петгодишен бизнес план. Това е малко прекалено. Защо? Пазарът в Европа на природен газ от дългосрочни договори преминава към краткосрочни и се увеличава размерът на спотовата търговия. Цените на природния газ също се формират, дори вече и в България, се формират на база на ежедневни борсови индекси. Основно това е ТТФ. Дори и фючърните цени, които се дават, те също се котират ежедневно. Изготвянето на бизнес план за петгодишен срок, подробно по месеци, в които да има количества природен газ, които се купува, на кого се продава, от кого се купуват, на кого се продават и цени за пет години – това е нереално. От момента, в който се изготви един такъв бизнес план, до момента, в който стигне до Комисията, тези цифри вече няма да са актуални. Сега давам думата на г-н Никола Николов, който да продължи с нашето становище.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Йоцов. Заповядайте, г-н Николов, слушахме Ви.

Н. Николов - мениджър природен газ на МЕТ Енерджи Трейдинг България ЕАД:

Уважаеми г-н Председател, уважаеми членове на Комисията. В допълнение към изказванията на колегите от другите дружества и в допълнение на изказването на г-н Йоцов бих искал да обърна малко повече внимание на предложените редакции на Наредбата. Ще започна от §9, чл.16, ал.1, където се визира, че Комисията следва да преценява наличието на технически, материални и човешки ресурси на заявителя съобразно спецификите на съответната дейност, в т.ч. на приложените технически правила и норми за извършване на тази дейност. Тук бих коментирал, че липсват ясно дефинирани критерии за преценка от страна на Комисията. Също така текстът, който е в старата Наредба, той реферира към чл.83, ал.1 от ЗЕ, който от своя страна се отнася за електротърговията и електропроизводството. Както доста участници преди мен споменаха, отново ще го натъртя този момента, изискването за водене на дневник на хартиен и електронен носител в 21 в. е може би така.. малко един атавизъм. Не може би, а със сигурност е атавизъм. Това изискване в най-лошия случай би следвало да бъде променено на и/или електронен или хартиен носител, а не както е сега предложената редакция – задължително и електронен, и хартиен носител. По-нататък бих обърнал внимание на чл.155г, който визира изисквания за *лицата, които сключват от свое или чуждо име сделки и/или дават нареждания за сключване на сделки с енергийни продукти на едро, извън организиран пазар* (извън, забележете, организиран пазар), *са длъжни да съхраняват и предоставят при проверка на комисията, писмена информация за (подчертавам) текущите условия на пазара, включително референтна/клирингова цена на съответния енергиен продукт на едро или на деривати, свързани със същия продукт –*

предмет на сделката - за съответния период на търговия на организиран пазар. Тук бих коментирал, че от така предложената редакция не става ясно текущите условия на кой пазар би следвало да бъдат коментирани и сключени. По принцип тази редакция не е достатъчно ясна и не можем да се ориентираме точно за какво става дума. Така предложено за редакция позволява достатъчно широко тълкуване и считаме, че тук следва да се конкретизират изискванията към информацията, която следва да се поддържа. Преминавам към предложената редакция на чл.155с. Става въпрос, няма да чета предложената редакция, тук се визира привличането на външни експерти за провеждане на съответните експертизи. Тук считам, че проверяваното лице в тази ситуация, проверяваното лице следва да има правото на мотивирано искане за отвод на експерти, по простата причина, че въпреки предвидената декларация от даден експерт пред Комисията за липса на пряка или косвена заинтересованост от изхода на производството и също така декларация за неразгласяване не са достатъчни, за да не увредят интересите на съответния пазарен участник. Също така при извършване на проверки предложените разпоредби на чл.155, ал.1, които предвиждат достъп на Комисията до оригиналните документи и се предвижда изземане от състоянието, в което са открити по време на проверката, и връщането им на проверяваното лице след влизане в сила на решението на Комисията по чл.74а от ЗЕ. Тук бих искал да обърна внимание, че чл. 13, ал.2 от Регламент 1227 гласи, че правомощията на националните регулаторни органи за разследване и прилагане на мерки, посочени в §1, са ограничени за целите на разследването. Те се изпълняват в съответствие с националното законодателство и включват правото на достъп, естествено, до всички съответни документи, в каквато и да била форма, и получаването (забележете) на копие от тях. Считаме, че изземането на документи в оригинал би създавало едно голямо неудобство за проверяваното лице и съответно затрудняване на оспорването на съответното решение. В тази връзка бих искал да попитам дали предвиденото изземане на оригинали не противоречи на цитирания от мен член от Регламент 1227. Вече на последно място, предвижда се в чл.155х, ал.4 - *Проверяваното лице има право да даде обяснения в тридневен срок от връчването на протокола, което се отразява в констативния протокол.* Тук бих коментирал, че предвидените три дни в определени ситуации могат да се окажат крайно недостатъчни, предвид почивни, празнични дни. Сами разбирате, че едни 3 календарни дни понякога изобщо не са достатъчни за своевременно и коректно изготвяне на позиция от страна на проверяващо лице. Тук предложението ми е предвидените *три календарни дни* да се променят на *пет работни дни в Р България.*

Приключвам своето изказване с това, че МЕТ Енерджи Трейдинг България ЕАД ще положи всички усилия да представи колкото е възможно по-бързо своето становище, без да изчаква предвидения 14-дневен срок. Благодаря Ви.

Доц. д-р И. Н. Иванов:

И аз Ви благодаря, г-н Николов, и особено за последното изявление, че ще побързате в представяне на становището. И така, като пожелавам на Вас успешен ден, както и на всички останали участници, очакваме становищата така, както е предвидено в срок не по-голям от 14 дни.

Колеги, има ли от Ваша страна изказвания, обръщам се най-напред към Комисията, и въпроси във връзка с проведеното обществено обсъждане? Не виждам. Обръщам се към работната група. Желаете ли да направите коментар днес или ще изчакате писмените становища, които ще постъпят не само от участници, но и от всяко едно друго лица, което е заинтересовано и има отношение към промените, предлагани от Комисията в Наредба №3? Няма да направите сега изказване. Добре.

В такъв случай, преди да закрия общественото обсъждане, искам да обявя, че закритото заседание на КЕВР, на което ще бъдат приети промените, фактически Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на

дейностите в енергетиката, ще се проведе на 23.12.2020 г.

Благодаря още веднъж на всички присъстващи.

Приложение:

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-03-17-41/25.11.2020 г. - покана до заинтересованите лица относно проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....
(Г. Добрев)

.....
(А. Йорданов)

.....
(В. Владимиров)

.....
(Г. Златев)

.....
(Е. Харитонова)

.....
(Д. Кочков)

.....
(П. Трендафилова)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Р. ТОТКОВА

Протоколирал:

(А. Фикова - главен експерт)